

Luzernevlinders

Elke keer als je ze ziet in ons land geeft dat een kick: luzernevlinders! Het maakt niet eens zoveel uit of ze geel of oranje zijn, je dag is weer goed.

Albert Vliegenhart

Gele luzernevlinder.

In ons land kunnen we twee soorten luzernevlinders tegenkomen: de oranje en de gele. Omdat ze altijd haast lijken te hebben, zie je ze vaak alleen maar vliegend. Toch zie je dan duidelijk het verschil tussen de oranje bovenkant van de oranje luzernevlinder en de gele of witte bovenkant van de gele luzernevlinder. Maar gaan ze zitten, dan is het ineens een stuk moeilijker. Toch zijn ze dan ook goed herkenbaar: bij de oranje luzernevlinder is de onderkant van de voorvleugel donkerder dan de onderkant van de achtervleugel, bij de gele luzernevlinder zijn ze even intens van kleur. Een wat nare uitzondering is de (zeldzame) witte vorm van het vrouwtje van de oranje luzernevlinder die ook in de vlucht erg veel lijkt op de gele luzernevlinder.

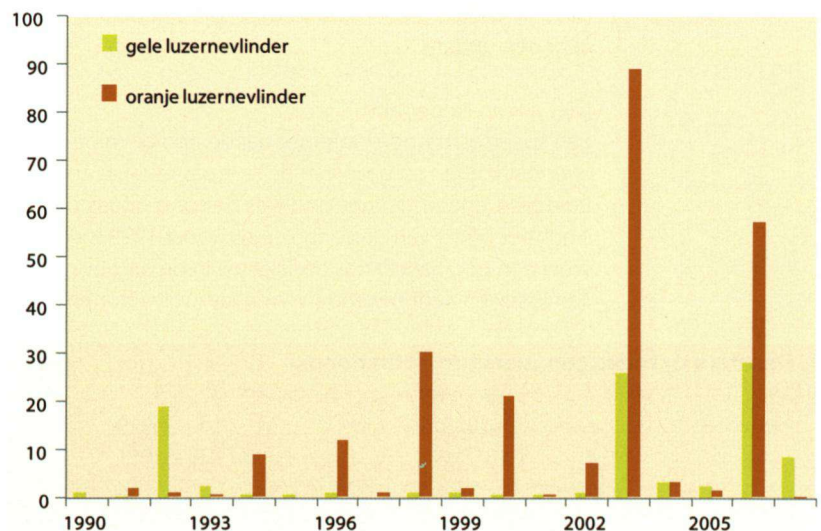
Beide soorten luzernevlinders zijn trekvlinders en planten zich niet duurzaam voort in ons land. De oranje luzernevlinder kan niet tegen vorst. Daardoor sterven alle vlinders, rupsen en poppen in de herfst. Al onze vlinders komen dus ieder jaar uit het Middellandsezegebied. Bij de gele luzernevlinder ligt dat anders, want in een groot deel van Europa is dit een vrij gewone soort. Bij ons gebeurt het wel eens dat hij zich een paar jaar achter elkaar op een plek kan voortplanten (met name in Zuid-Limburg), maar van lange duur is dat nog nooit geweest. Vermoedelijk zijn onze winters te nat voor deze soort.

Ook in het Landelijk Meetnet Vlinders worden ze natuurlijk geteld. Gecorrigeerd voor het aantal 'teluren' geeft dat zo een beeld van de talrijkheid van deze soorten per jaar (figuur 1). Zonder die correctie zijn de aantallen

in de eerste jaren van het meetnet (toen er veel minder routes waren) veel te laag. Duidelijk is dat beide soorten een sterk wisselend beeld laten zien. Van de gele luzernevlinder wordt er meestal maar één per 1000 teluren per jaar gezien. Alleen 1992, 2003 en 2006 waren jaren met een echte invasie. De laatste jaren lijken de mindere jaren toch wat meer vlinders op te leveren dan twintig jaar geleden: de gele luzernevlinder wordt dus langzaam wat talrijker. De oranje luzernevlinder fluctueert zo mogelijk nog meer: van nul in 1990 en 1995 tot 89 stuks per 1000 teluren in 2003. Toen hadden veel tellers de vlinders dan ook op hun route!

We gaan deze vlinders in de toekomst vermoedelijk steeds meer zien. De oranje luzernevlinder kan zich in zachte winters (zonder vorst dus) al aan de Engelse zuidkust handhaven. Door de opwarming van ons klimaat zal dat steeds noordelijker lukken, en kunnen ze ons in het voorjaar dus makkelijker bereiken. Voor de gele luzernevlinder ligt de zaak minder duidelijk. De langzaam stijgende aantallen zouden erop kunnen wijzen dat we deze soort in de toekomst ook meer gaan zien. Als u ook gaat meetellen met het Landelijk Meetnet Vlinders, kunt u naast onze standvlinders ook meehelpen om deze trekvlinders verder te volgen.

Tekst: Chris van Swaay
De Vlinderstichting
en Calijn Plate
CBS

figuur 1: Aantal luzernevlinders per 1000 teluren in het Landelijk Meetnet Vlinders.

Het **Landelijk Meetnet Vlinders** is een samenwerkingsproject van De Vlinderstichting en het CBS in het kader van het Netwerk Ecologische Monitor (NEM) in opdracht van het Ministerie van LNV - GaN. Wilt u meetellen met het Landelijk Meetnet Vlinders, geef u dan op bij De Vlinderstichting. Dat kan per telefoon (0317 467346) of per e-mail (info@vlinderstichting.nl).